

XI PREMI LITERARI VILA D'ALMENAR DE CONTES CURTS 2018

Pseudònim: Ròmul Ròmul

L'última troballa

La situació era extraordinària, del tot inaudita. Amb el munt de troballes que els seus anys d'experiència havien anat acumulant, mai fins aquell dia s'havia quedat tan bocabadat en observar què és el que sortia d'entre les pedres i la terra.

—No pot ser... No pot ser que sigui el que sembla... No pot ser...

En Ròmul estava atònit, perplex. No era capaç d'assimilar el que veien els seus ulls; havia quedat pràcticament glaçat.

—No, no... no pot ser.

Feia una pila d'anys que exercia com a arqueòleg; ja ni tan sols recordava quants. Per bé que havia anat trobant prou elements per anar mantenint el seu lloc de treball i, sobretot, per anar enriquint la història d'aquell poblet i —de retruc— l'ego dels habitants que hi vivien, en realitat no havia fet mai cap gran descobriment. De tot el que havia desenterrat, mai n'havia sortit res prou rellevant, i no pas perquè no ho hagués somiat mil vegades! Però després d'anys i anys d'escarbotar... la fortuna no li havia ofert res mínimament significatiu més enllà dels anhels onírics. Però el que havia trobat aquell dia era insòlit, del tot inversemblant. S'ho mirava i s'ho tornava a mirar. Segur que es tractava d'alguna broma de mal gust d'alguns dels seus ajudants... no podia ser que remenant sota terra hagués descobert... el seu propi esquelet! No, no podia ser!

De la sorpresa inicial, en Ròmul va passar després a l'angúnia i, tot seguit a un fàstic repulsiu que es tenyia de preocupació. De veritat era ell, qui estava enterrat allí? Com podia ser? Era una visió de futur? Era un avís? Era una al·lucinació? En aquell moment no sabia exactament què és el que havia de fer. I això que els protocols davant de qualsevol troballa se'ls sabia de memòria... però allò sobrepassava qualsevol protocol, excedia els límits de tota disciplina laboral. Si no deia res, podia tenir problemes; si ho anunciava a tota la comunitat, el prendrien per

ximple. Tot i que potser si ho tornava a tapar ràpid i no se n'assabentava ningú...

Estava ben esfereït i desorientat. I si es tractava d'algun germà bessó que no havia conegut mai? I si era aquell cèlebre germà Rem per al qual, amb broma o sense, tothom li havia preguntat durant tota la vida? Tot eren interrogants, i cap d'ells trobava resposta. I les especulacions apareixien sense fre. Potser era el primer cas d'un arqueòleg que descobreix el seu propi esquelet... Potser podria tenir aquella repercussió mediàtica que moltes vegades li havia passat ben a la vora però que sempre l'havia deixat de banda. Potser podria reivindicar-se en el món de l'Arqueologia perquè tots els seus col·legues reconeguessin finalment la dilatada trajectòria que fins ara els havia passat del tot desapercebuda. Potser. Però ara s'adonava que la seva principal preocupació ja no venia d'aquesta banda; el que el tenia capficat era la ubicació de la troballa: si realment eren seus, aquell conjunt d'ossos... què hi feien allí? Per què reposava justament on ara treballava? Estava a les portes de la mort?! O pitjor encara... i si ja era mort?!

En Ròmul estava colpit. No podia pas despertar-li indiferència, trobar el seu propi cos; però el que més l'havia trastocat, paradoxalment, era que fos precisament allà. No suportaria passar tota l'eternitat allí on ja havia passat unes quantes dècades treballant diàriament en jornades feixugues sense pausa. No, no ho suportaria. I d'aquest extrem n'estava tan convençut que, d'una manera inconscient però gairebé immediata, va iniciar una lluita contra el destí que li havia sortit dibuixat entre rocs. Ho havia rumiat en alguna ocasió, però en aquell instant va passar a veure-ho claríssim: faria les maletes al més aviat possible i fugiria cap a l'altra punta de món. La decisió estava presa. Si l'aparició d'aquell estrany esquelet era només una advertència pel que li podia passar... havia entès el missatge. I tant, si l'havia entès. És per això que fugia. Calia cercar un indret on el repòs etern fos plàcid i plaent, i no pas aquell altre racó claustrofòbic on havia invertit la majoria de les hores dels darrers anys. Massa hores, allí dipositades! I no pas per la suposada vocació que tantes vegades havien lloat els mitjans de comunicació que l'havien entrevistat... res més lluny de la realitat! Si havia passat tantes hores en aquella mena de bagul sense tapa, era simplement per guanyar-se les garrofes, perquè a finals de mes li lliuressin la nòmina que l'ajudava a tirar endavant. La sort d'aquell bagul era que, si anaves remenant al seu cul, sempre n'acabava sortint algun bocinet d'os que

l'ajudava a entretenir la fam del seu esperit vocacional i que, de retruc, allargava la credibilitat d'un projecte que l'administració tantes vegades hauria volgut finir. Fins i tot, i això no ho sabia ningú més que ell, la troballa d'alguns ossos que havien sortit a la llum en un mateix cop de pala s'havia esponjat i esglaonat en el temps per suplir la nul·la descoberta d'altres mesos menys prolífics. Solidaritat entre setmanes, en deia ell. Però ara totes aquestes vicissituds quedaven lluny. Ara en Ròmul estava encaparrat en una cavil·lació que el tenia ben atemorit. L'horroritzava imaginar-se què podia haver passat o quin abisme es podia haver format entre els cops de caveguet que feia tot just un quart d'hora abans i els inexplicables vestigis d'ell mateix que havien sorgit tot seguit un pam més avall. Se li feia present el futur? Era una baralla entre futur i present? O és que el present ja era passat?

No estava disposat a morir en aquell jaciment. Per a res del món. I el seu cap encara anava fent preguntes. Però de veritat podia ser el seu cos, el que reposava allí? Era el seu ossam, el que jeia als seus peus? O era només fruit del deliri d'un malson quixotesc? O el que realment succeïa era que ja feia massa hores que treballava de forma ininterrompuda i el que de veritat necessitava eren vacances?

—No pot ser que sigui jo... no pot ser...

La vida li passava per davant en forma de flaixos. Estava realment a les portes de la mort? Recordava el dia que va triar fer-se arqueòleg. També aquell altre moment en què va saber que, segons la tradició romana, un tal Ròmul havia estat el fundador de la ciutat de Roma i s'havia convertit en el seu primer rei; des d'aleshores va dur encara amb més orgull aquell nom i tot el que simbolitzava. "Ròmul, aquell qui està ple de força". Això l'havia esperonat en el seu dia a dia per esdevenir algú important, i l'omplia cada matí del coratge i la paciència suficient per afrontar la jornada amb plenes garanties i la màxima il·lusió. A veure si en lloc de fundar Roma, com havia fet un dels seus homònims, ell podria redescobrir els secrets de les reminiscències soterrades d'aquella civilització... Li hauria encantat! I ara veia aquell final que se li insinuava... No podia ser que tot s'acabés tan aviat i d'una manera tan mediocre...

En Ròmul sempre havia envejat alguns dels seus col·legues afortunats que havien tingut la sort de trobar peces històriques de gran vàlua, o grans tresors, o sarcòfags de pedra amb personatges il·lustres. Envejava enormement, per exemple,

aquell company de facultat que, duent a les espatlles molta menys experiència que la seva, havia tingut la gran sort d'anar a fer prospeccions en una zona del Mediterrani on li havien encarregat una feina perquè l'arqueòleg que havia de fer-la havia emmalaltit... i va topat gairebé sense voler amb un element que mai hagués pensat: sota el mar va descobrir una antiga ciutat que les aigües havien estat camuflant durant qui sap quants segles. Més de mil dos-cents anys, asseguraven! Molts experts apuntaven que aquelles ruïnes podrien canviar la nostra història. La va maleir molts cops, aquella troballa.

—La sort dels principiants! La descoberta ha anat cap a ell! El molt podrit! Altres col·legues fa anys i panys que ens trenquem les banyes per poder desenterrar el que alguns historiadors asseguren que podem tenir just a sota els peus, pràcticament a tocar, i no hi ha manera... I el bandarria s'ha topat amb l'èxit de pura casualitat! Quina xamba!

En Ròmul tampoc demanava tant... Li era igual si el que havia de sortir d'aquell clot no fos cap d'aquelles descobertes que quedarien registrades als llibres d'història... en tindria prou si, com a mínim, omplissin unes quantes portades a la premsa local. Tampoc es considerava molt perepunyetes: tant li feia si la fama li havia d'arribar en forma d'un fragment d'os de vés a saber qui, o si li venia de qualsevol petjada que hagués romàs intacte durant mil·lennis al damunt d'una pedra. Ja ho hauria signat, si li haguessin dit que seria el descobridor d'un braç preneandertal que havien trobat feia un temps al nord de França: d'húmers, radis i cúbits d'individus que van viure fa uns dos-cents mil anys, no se'n troben cada dia! O... ¿per què tampoc no era a ell, a qui se li apareixia aquell vaixell fenici localitzat a Malta —a cent vint metres de profunditat— que havia navegat feia una pila de centúries, i que podria ser un dels naufragis més antics que s'hagin trobat mai al Mediterrani? Dos mil set-cents anys! Una autèntica relíquia! O aquella tomba col·lectiva del Neolític que els estudis dataven de gairebé sis mil anys, amb una cinquantena d'individus a l'interior! Maleïda fortuna! També tenia molts companys que havien descobert les restes d'algun personatge històric de renom... però no li constava que ningú s'hagués trobat a si mateix! Potser la Història li havia reservat aquest privilegi per a ell... Potser per fi s'havia fet justícia i ara rebria el reconeixement merescut. De nou plovién hipòtesis i divagacions que el mantenien

capficat. I encara més quan va pensar en possibles conseqüències: temia que la grandesa d'una troballa de tanta magnitud se li pogués escapar de les mans. Potser hauria preferit un descobriment més habitual, com passava a la majoria d'arqueòlegs... Ell també volia reconstruir escultures històriques, recuperar antigues monedes, o taules immenses de pedra farcides d'inscripcions en llengües pretèrites... Però no; semblava que aquella no era la glòria que li ofería el destí. A ell li havia tocat afrontar una vivència tant singular com estrambòtica. Algú li podia explicar com redimonis s'entenia que s'hagués trobat ell mateix, allí sota terra? I com se suposa que ho havia d'anunciar als mitjans de comunicació i als tècnics municipals? La gent el prendria per boig! Tothom es pensaria que havia perdut la xaveta! De fet, i si ningú no li donava respostes, en Ròmul ja estava a punt de perdre-la, perquè no entenia de cap manera què és el que havia succeït...

—I si a tots els arqueòlegs els passa el mateix? I si, quan els arriba el moment de dir prou a aquella activitat tan absorbent, o qui sap si quan els arribava el moment d'acomiar-se del món, els apareix el seu propi esquelet per fer-los aquest anunci tan demolidor i irreverent?

Ben amoïnat, ara s'adonava que mai havia parlat amb cap altre col·lega en els seus darrers instants de vida per verificar si, efectivament, també ells havien tingut aquella última troballa abans del seu immediat decés... I si era sempre un senyal que precipitava el final d'una manera immediata? Estava ja a les portes de la mort? Aleshores... ¿podia ser, realment, que l'última troballa de tots els arqueòlegs fos sempre les seves pròpies restes?! Va cobrir de terra aquell cos conegut i es va allunyar del jaciment. Va marxar lluny; molt lluny. Tan lluny com va poder...

—Senyora alcaldessa... creiem que ha estat un gran encert traslladar les despulles allí on el senyor Ròmul havia esmerçat tantes i tantes hores cercant pistes que il·luminessin el passat de la Humanitat i el futur de la nostra vila i de la nostra història.

—Ha donat tant i ha fet tant, per al poble... que el poble li ho ha de correspondre d'alguna manera o altra. Ja és mala sort que la mort l'enxampés a l'altra punta de món... Però no podem permetre que el seu cos reposés tan lluny de nosaltres. Aquí és casa seva. Segur que ell n'estaria encantat, si ho veiés... Seguríssim!